

Van integraal beleid en netwerken bouwen in de wijk naar meer bewegen voor ouderen

Liesbeth Preller, Jolanda de Zeeuw

mmv Martin Velten (wethouder Borne), Jurgen Schiphort (BSC Borne), Jessica Frans, (coördinator Haarlem)

12 december 2019

Dinsdag 3 december 2019

Ouderenzorg wordt strop voor gemeenten

Wat is een integrale aanpak?

‘Verschillende beleidsterreinen en partnerorganisaties richten zich gezamenlijk op factoren die lichamelijke activiteit en een gezonde leefstijl stimuleren’ ([RIVM](#))

..om daarmee de kwaliteit van leven en zelfredzaamheid te vergroten

..en gericht op borging van aanbod en beweeggedrag (ondergetekenden)

Maar ook:

Verschillende pijlers

- voorlichting en educatie
- signalering, advies en ondersteuning
- fysieke omgeving
- sociale omgeving
- regelgeving en handhaving

[loket gezond leven](#)

Persoon centraal

Landelijke programma's

- Alles is Gezondheid *Werken aan een gezonder Nederland kan alleen samen*
- Sportakkoord
- (Stimulering van regionale) Preventiecoalities
- Pact voor de ouderenzorg met de programma's:
  - Langer Thuis
  - Eén tegen eenzaamheid

Kennis en informatie

- Preventieve ouderenzorg maatwerk en [integrale aanpak](#) van belang, Centrum Gezond Leven
- Keuzepakket met [tools](#) voor integraal werken, RIVM
- [Integraal Werken in de Wijk](#) (o.a.Movisie)
- Bewegen naar elkaar, *Van integraal beleid, netwerken bouwen in de wijk naar meer bewegen voor ouderen*, Vilans en [KenniscentrumSport](#)
- Een [integrale aanpak van sport en bewegen](#), Loket Gezond Leven
- [De RIVM-toolkit Preventie in de wijk, samen werken aan gezondheid en welzijn van inwoners](#)

Waarom integrale aanpak (vanuit de sport)

- Bijdrage Sport aan beleidsdoelen andere terreinen (Mulier, 2016)
  - gezondheid 90%
  - (2: meer bewegen 90%)
  - participatie en inclusie 80%
- Meer of minder bijdrage aan beleidsdoelen andere terreinen
- Meer of minder frequenties voor verscheidene activiteiten
- Multiprobleem: hoe kan sport bijdragen aan oplossingen voor problemen met meerdere dimensies
- Opgave: laten zien dat sport kan bijdragen aan oplossingen voor problemen met meerdere dimensies
- Kosten-effectief (Sport BV Nederland)
- Mensen hoeven minder snel tussen wal en schip te vallen

Waar is 'sport'?

Woensdag 4 december 2019

Dagelijks 13 doden door een val

In 2018 overleden 4 628 inwoners van Nederland door een accidentele val, bijna 600 meer dan in 2017. Dit zijn gemiddeld 13 fatale vallen per dag. Ruim drie kwart van de overledenen was tachtig jaar of ouder. Het aantal doden door een accidentele val stijgt de laatste jaren, en dat is niet alleen een gevolg van de vergrijzing. Dat meldt het CBS.

Voorbeeld: valrisico

Oorzaken

- Slecht zicht
- Medicatie
- Verstoord evenwicht
- Valangst
- Onveilig in huis
- Onveilig buitenshuis
- Slechte motoriek
- Gebrek aan kracht
- Osteoporose
- ...

Gevolgen

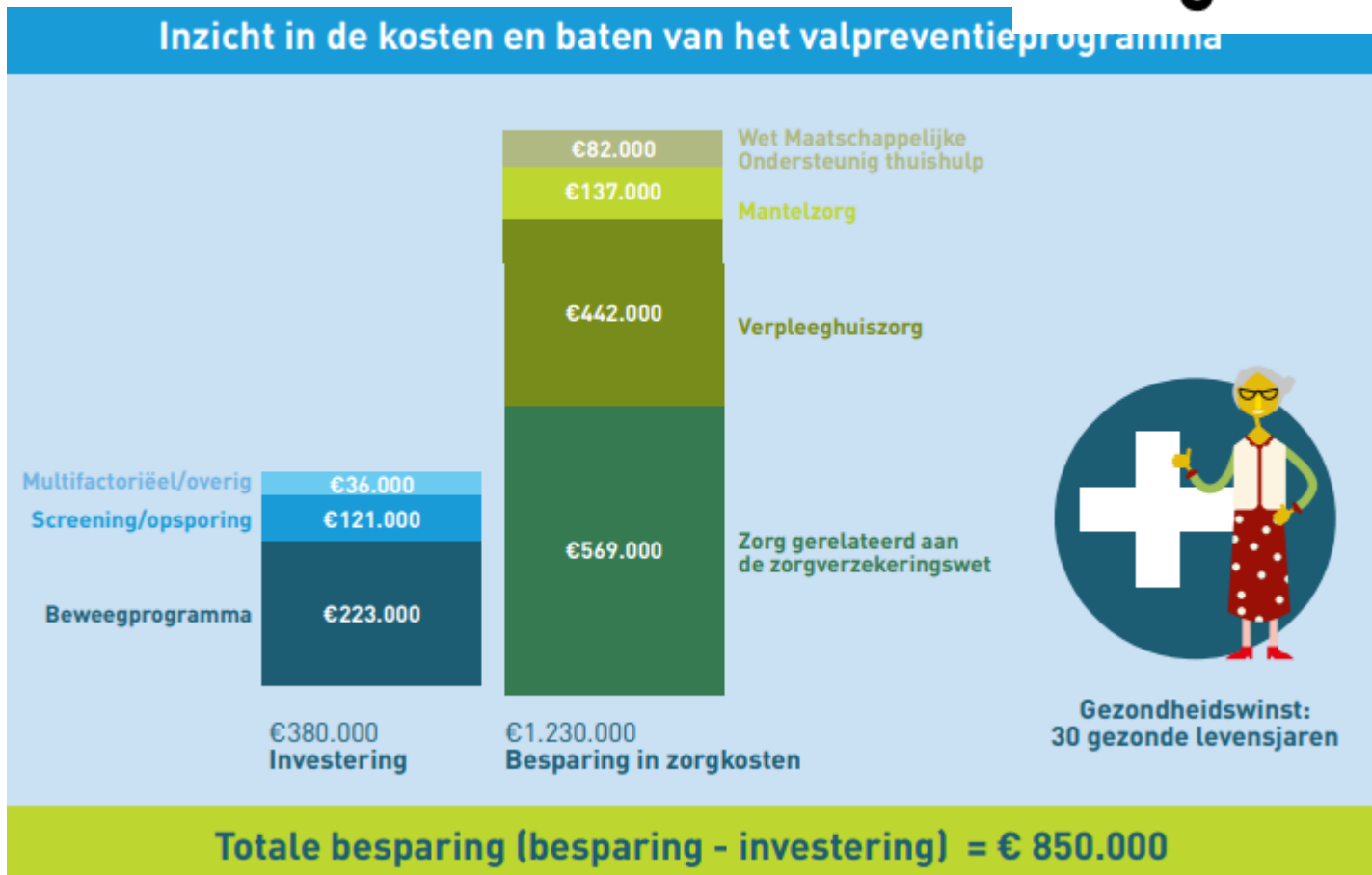
- Ziekenhuis(bed)
- Revalidatie
- Thuiszorg
- Opvang hulpbeho partner
- Huishoudelijke hulp
- Aanpassing huis
- Vervoersregeling
- Belasting mantelzorgers
- Fysieke achteruitgang
- Mentale achteruitgang
- .....

ZVW

Wlz

Wmo

Rekenhulp valpreventie

Integrale aanpak [TOM](#): thuis onbezorgd mobiel

Praktijk is weerbarstig....

- Voorbeeld uit de praktijk
- Voorbeeld vanuit beleid

Bewegen naar elkaar (project)

GEMEENTE HEUMEN

Den Haag

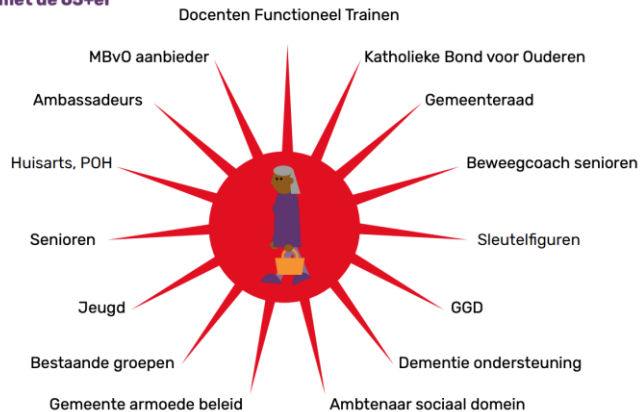

De ideale projectgroep

Startfase

Organisaties in beeld die zich richten en/of contact hebben met de 65+er

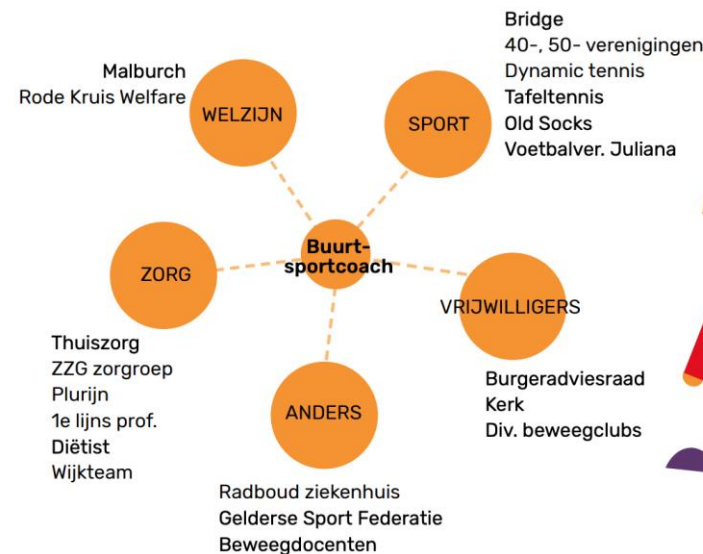

Met wie willen we ook graag samenwerken

Pedicure	WMO-consulenten
Diëtist	Ouderenadviseurs
Apotheek	Vrijwilligers
Thuiskeeper	Mantelzorgers
Sportaanbieders	Welzijnswerk
Sociaal domein gemeente	Collectieve zorgverzekeringen
Opticiën	Rijscholen
Patiëntenverenigingen	Andere verenigingen

Netwerkaart

Onderstaand beeld brengt de samenwerkingspartners binnen de gemeente Heumen in beeld. Deze schets is gemaakt naar aanleiding van interviews met professionals.

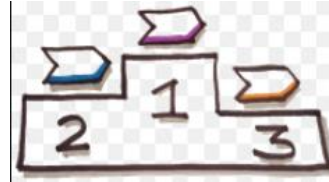
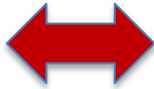

Lessen uit de praktijk

- Contact met de ouderen
  - Door contact met de ouderen bereik je meer het informele netwerk om de ouderen heen
- Samenwerking in de wijk
  - Betere afstemming voor één aanpak, hierdoor ook meer/beter kennis delen over ervaringen.
  - signalering
- Gemeentelijk perspectief
  - Betere uitvoering van de WMO wetgeving
  - Hierdoor ook betere resultaten op de kaart voor opdrachtgeve

Lees meer [Van integraal beleid, netwerken bouwen in de wijk naar meer bewegen voor ouderen](#)

Randvoorwaarden integrale aanpak

Wat kan je helpen?

- Financiering
    - ZonMw [Ontwikkelsubsidie lokale netwerken samenhangende ouderenzorg](#)
  - Artikelen:
    - Integraal werken: een [kwestie van durven](#)
    - Samen aan de slag – [breng ouderen in beweging](#)
    - [Succesfactoren](#) voor duurzame en integrale inzet buurtsportcoach
  - Instrumenten
    - Hoe werk je samen? [Stappenplan](#) geslaagd samenwerken. Met [instrumenten](#) als de Tijdlijnmethode, Innovatiespiraal
    - [Checklist](#) integrale aanpak van Pharos
    - [Proces gerichte](#) aanpak van Gezond In
    - [Tools](#) voor integraal werken, Centrum Gezond Leven
-
- kenniscentrum
sport

In gesprek met de gemeente Borne

- Martin Velten, wethouder
- Jurgen Schiphorst, buurtsportcoach

Integrale aanpak in Haarlem

Jessica Frans

Werk sessie: World Cafe

- Gesprek vindt aan de tafel plaats (4-5 personen), NIET met je collega
- Er zijn 3 rondes. 1 persoon van de tafel blijft de 3 rondes zitten, de rest verdeelt zich over andere tafels
- De 3 rondes duren ongeveer 20 min, gebaseerd op een vraag. Als groep breng je focus aan
- Aan het eind van de ronde dien je de kernpunten van de groepsdiscussie op te schrijven.

Doelgroep: ouderen met fysieke beperkingen die al wel ondersteuning hebben (of binnenkort krijgen)

Welke problemen spelen (nog) meer?
(gezondheid, welzijn, kwaliteit van leven, zelfredzaamheid?)

Welke stakeholders belangrijk?

Wat zijn de belemmeringen die stakeholders ervaren bij het inzetten van sport en bewegen voor geselecteerde problemen?

Wat zijn mogelijke oplossingen voor de problemen?

- Vraag 1: Welke (belangrijke) problemen spelen (nog) meer? (Denk aan gezondheid, welzijn, kwaliteit van leven, zelfredzaamheid, ...) Welke stakeholders belangrijk op beleids- en uitvoerend niveau?
- Vraag 2: Wat zijn de (belangrijkste) belemmeringen die stakeholders ervaren bij het inzetten van sport en bewegen voor geselecteerde problemen?
- Vraag 3: Wat zijn mogelijke oplossingen voor de geselecteerde problemen?